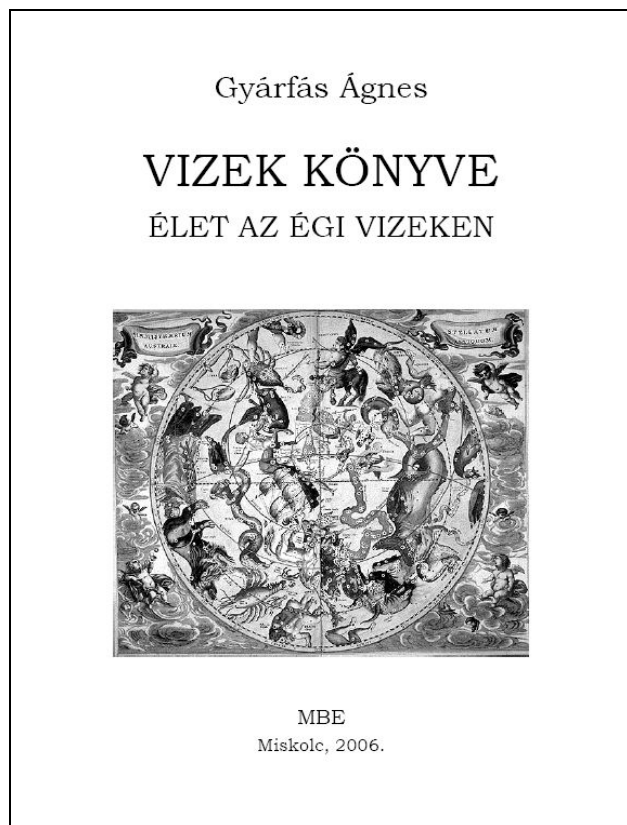

Gyárfás Ágnes VIZEK KÖNYVE

Korunk „fausti embere” – mint ismeretes – a 17-20. századok közötti években rigid elutasítással szakított az ősi szellemi örökséggel, és önnön bűvöletében, saját elhivatottsága eszméjétől hajtva rátért arra a modern jelzővel illetett útra, melytől az emberi lét egyetemes kiteljesedését, illetve az emberi szellem végtelen szárnyalását remélte. Megingathatatlanul hitte, hogy felnyíló szemei és teremtő génusza nyomán immár közeli megvalósulásához érkezett egy Szép Új Világ, mely – Marinetti futurisztikus látomásában – maga a technizált földi Paradicsom. De a transzcendentális tradíciókkal szakító „*via moderna*” – miként az a jelen látószögéből *ex postfacto* megállapítható – a való életben, lényege szerint, egészen más következményekhez vezetett.

„*Sola scientia, solus Homo!*” – zengett az új dogmatika krédója, mely a modern társadalom diszfunkcionális működésének torzító hatásai következményeképpen a „Pozitivistá Vallás” pie-

desztáljára emelt tudományt – egyfajta fenomenológiai redukcióval – jelentős mértékben az „Egodiasztolé” szellemi szolgájává alacsonyította, majd az intellektuális lustaságot megtestesítő pragmatizmus, technicizmus és empirizmus mocsarába süllyesztette; a „Nagy Lény”-ként ünnepeelt Embert pedig – a pénz utáni szent hajszában – nagyrészt mások kegyetlen farkasává aljasította le, s egyúttal az egyetemes szkepticizmus, nihilizmus és pesszimizmus mélyébe lökte. Tudjuk, itt még a remény szikrájától is megfosztatott, legkivált Berkeley, Wittgenstein és Mach tanai által, akik szerint – szavaik maliciózus parafrázisával élve – érzeteink már-már becstelen módon csalnak; szavaink poliszemantikusak, ha éppen nem hazudnak; képzeleteink pedig csupán megtévesztő, délibábos érzetkomplexumok.

De a modern kori „fausti ember” – avagy Ibsen találó kifejezésével: az „Én Császára” – a 21. század hajnalán mindinkább kénytelen ráébredni arra, hogy az ősi szellemi örökség hitvallói alkalmasint „csukott szemmel is láttak”, míg a modernitás megszállott hívei többnyire csupán „nyitott szemmel álmodtak”. Egyidejűleg az innovációtól való elzárkózásra hajlamos, bigott tradicionalisták is elismerni kényszerültek, hogy a nagy múltú szellemi örökséget igazán megbecsülni csak megfelelő újítási eredményekkel lehet. Vagyis a világ új, szinoptikus szemléletű embertípusa megegyezni látszik abban, amit XIII. Leó „*Aeterni Patris*” kezdetű körlevelében már korábban megfogalmazott, miszerint a régít nem végképp eltörölni, hanem az újjal állandóan gyarapítani és tökéletesíteni kell („*vetera novis augere et perficere*”). Deontológiailag e konjunktív imperatívusz – meglátásom szerint – fordítva is igaz: az újat a folyamatosan felfedezett régivel, a múlt újonnan feltárt szellemi kincseivel, ugyancsak állandóan gazdagítani szükséges!

Úgy vélem, ezen új, szinoptikus szemlélet föl-vállalásának eredményeképp született meg Mis-

kolcon Gyárfás Ágnes legújabb műve is – a „Vizek könyve” –, mely „Élet az égi vizeken” alcímmel a közelmúltban jelent meg. Kiadója a Miskolci Bölcsész Egyesület Nagy Lajos Király Magánegyeteme, szerkesztője Bubcsó Gábor, munkatársa Bubcsó Gáborné. A tetszetős, színes borításban közreadott kötet megfelelő terjedelemben, fotókkal illusztrálva, újszerűen tárja elénk a mezopotámiai és magyar hitvilágban nagyjelentőséggel bíró Tejút, valamint a legfontosabb csillagképek kultúrtörténetét; majd e csillagképek projekcióit dokumentáló magyar népmesék eredeti szövegei, továbbá a hozzájuk kapcsolódó mezopotámiai írásos emlékek szövegolvasatai következnek; végül pedig az anyag készítése során felhasznált irodalom repertóriumra zárja a könyvet.

A Szerző a téma szempontjából releváns hazai és nemzetközi szakirodalomra támaszkodik művében, több tudományterület jeles művelőit idézve, közöttük említhető George Cameron, Geoffrey Cornelius, Anton Deimel, Israel Finkelstein, Giovanni Garbini, Graham Hancock, Horst Klengel, Josef Klima, Henry Labat, James B. Pritchard, Giorgio de Santillana, Zacharia Sitchin, Neil A. Silberman és Vojtech Zamarovsky; a hazaiak sorában található Baráth Tibor, Bod Péter, Gööz Lajos, Heltai Gáspár, Huszka József, Molnár V. József, Szendrei János és Tibold László, a Nagy Lajos Király Magánegyetem egykori vagy jelenlegi oktatói, illetve előadói részéről pedig Farkasinszky Tibor, Kiszely István, Kovács Sándor, Pap Gábor, Szelestey László, valamint Záhoyni András.

A kötet oldalain kép- és szövegfejtés, továbbá illusztráció céljából bemutatásra kerülnek – a magyar szakrális művészet egyes hazai leletein kívül – a londoni British, a bagdadi Iraki, valamint a moszkvai Puskin Múzeum fontosabb régészeti emlékei is.

A mű kidolgozása – mint az könnyen megállapítható – teljes mértékben megfelel a választott témának. Felépítése logikus, az egyes fejezetek terjedelme arányos a tárgyalt kérdések fontosságával. A Szerző külön kiemelendő érdeme a latens mozzanatok, vonatkozások és összefüggések sokoldalú, elemző feltárása. Stílusa könnyed, magán

viseli a szuverén gondolkodó és igényes alkotó keze nyomát. Metodológiai elvként *expressis verbis* megfogalmazza, hogy a hungarológia tisztaságának megőrzése érdekében nem fordul számára idegen tudományhoz, így vizsgálatai során – számos kutató gyakorlatától eltérően – elsősorban a ma is élő magyar tudat képét tartja mérvadónak.

Ugyanis – manifeszt elvi nyilatkozata szerint – Pap Gáborral együtt meggyőződéssel vallja, hogy „a világ népeinek fogalmuk sincs, mit köszönhetnek a magyarságnak azért, amiért ez a nép nyelvében és lelkében megőrizte a Teremtés emlékanyagát és a múlt képvilágát, képes beszédben, mesében, egyetemes népművészetében.” A magyar mesék – mutat rá a Szerző – „abból az ősrégi korból származnak, melyet... Hamvas Béla szerint Archaikus kornak nevezünk. Ez valójában a történeti időszámítást megelőző évek, évezredek... kora. (...) Az ősmeséink ennek az Időnek különböző fázisait mesélik el. (...) Meséink ősképekből szőtt színes szövevénye sajátos filozófia is – állapítja meg könyvében Gyárfás Ágnes –, ezért a... színesség miatt szeretik a gyerekek, a filozófiája miatt pedig az érett, gondolkodó... felnőttek.”

Az ókori görögök – szövi e parabolikus ívű gondolatszálát tovább – „nem értették meg a magyar mesék tendenciáját, s csak a felszínen mutatózó cselekvésig jutottak el.” Tegyük hozzá: a többi kultúrnép sem! Pedig a napjainkban világszerte ismert és méltán elismert Márai Sándor írásaiból is egyértelműen kiolvasható, hogy a különböző időkben és kultúrákban élő ember csak annyit ér, amennyit megért a nagy jelképekből. Ám a modern kor technofil emberének – mint Farkas József oly találóan kifejezte – el vannak tömődve „metafizikai pórusai”. Így hát – nyomatékosítja Gyárfás Ágnes – a „mi vállunkra helyezte Isten... a világ helyes mederben tartásának feladatát, egyensúlyban tartását, a rend felügyeletét. Ahol a rend valahol félrebillen, nekünk kell helyretenni azt... mert – fűzi hozzá – Isten munkájának részesei vagyunk.” Küldetésünk *ab initio humanitatis*, a suméroktól eredeztethető, következőképp már „a mezopotámiai figurális ábrázolásokon is fellelhetők a közös szakrális múlt alaplemei”. Épp ezért – vallja be elérékenyülten a Szerző – megható „a hagyomány töretlen voltával”

szembesülni.

Az ember ugyanis Mezopotámiában ébredt elsőként valódi önmagára, itt termelt többletet, szervezett államot, alkotott fogalmi rendszert első ízben, itt vizsgálta először komplex szemlélettel az ember és környezete szerves összefüggéseit, s annak mélyére hatolva, minden más kultúrát megelőzve látta meg a világegyetem absztrakt törvényeit. A láttatás azonban – jóllehet a sumérok ismerték a vizualizáció, a verbalizáció és a logizáció objektívált formáit – meghatározó mértékben, tudatosan megmaradt a képi-ikonikus szinten. Mert a kép nem csupán az egészet tükrözi a maga komplex volta miatt, hanem a hozzárendelt asszociációs sorokból szövődő háló révén még el is rejti az általa hordozott elvont tartalmat, s így elérhetetlen marad az avatatlan számára. A sumérok által alkotott képiség – lényege szerint – nem a valóság kimetszett, naturalista részlete (miként azt a jelenkori inverz exegézis gondolja), hanem tudatos logikai elvek szerint rendezett (proto)filozófiai kompozíció. E „képi bölcséletben” minden kategória mögött egy logikai absztraktum rejlik. Erre a közös és változatlan lényegre épül rá az a koherens összefüggérendszer, melynek főbb komponensei az analógia elve értelmében variálódnak: hol csillagképként, hol pedig isteni lényként vagy pedig mesealakként tárulnak elénk. A kép ugyanis a lineáris diszkurzív végiggondolás helyett inkább szerteágazóan, bokorszerűen, az összes tár-sult jelentéstartalommal együtt, a maga komplexen szövevényességében fejezi ki a gondolatot.

A magyar népmesei hagyomány ugyanazt a bölcséleti rendszert tükrözi, mint a sumér, így voltaképp rejteki tudást hordoz. Gyárfás Ágnes helyesen állapítja meg, hogy a magyar népmesékben a történetek egyéni, közösségi és egyetemes szinten zajlanak. A magyar mesevilág nem egy tetszőleges, önkényes világ, hanem egy olyan – valóságalappal rendelkező – virtualitás, melyet csak úgy tudunk megérteni, ha felfogjuk valóságos természetét, filozófiai tartalmának különböző világkorszakokon átívelő voltát. A magyar mese eredeti értelme voltaképp az egyéni belső világunk, a természeti-társadalmi környezet, valamint a transzcendens entitás harmonikus összhangjának, szerves egységének megteremtésében rejlik. Ezt

tekinti az emberi boldogság legfőbb forrásának, amit – máig ható optimista szemlélettel – nemcsak elérhetőnek tart, hanem erre ösztönzi, sőt szocializálja gyermekolvasóit. Sajnos, épp e szerves egység átélésének élménye hiányzik a modern kor deprimált emberéből, hisz a mai világ – legfőbb dimenzióiban – a harmónia dekonstrukcióján alapszik. Nem véletlen, hogy meséket ma csupán a gyermekek olvasnak, mert a felnőttek manipulatív világa fényévekre távolodott el attól a világtól, amire az ember született.

A Szerző vizekről szóló könyvében közreadott főmese hőse Molnár Ferkó, aki beutazta a csillagos égboltot, míg eljutott a világ közepébe, a Sárkány csillagkép öblébe, ahol elnyerte a királyságot. „A királyság és maga a király égi eredetét – utal rá nagy erudícióval Gyárfás Ágnes – a magyarok mind történelmükben, mind meséikben megőrizték.” Az égi és földi királyság – írja könyvében – voltaképp „ugyanannak a jelenségnek égi és földi megvalósulása. Képe és tükörképe. Ébrenléte és álomvilága. A szereplők alapjelleme az égben formálódik karakterré”, mintát nyújtva az olvasók számára. Molnár Ferkó szerves egységet teremtő mesehős, aki diadalra viszi igaz ügyét és elnyeri szerelme kezét. Mert „az égen és a mesében mindig győz az igazság.” Ezzel párhuzamosan, Molnár Ferkó éppúgy, mint a legtöbb magyar mesehős – hangsúlyozza a Szerző – az önmegismerés és a felnőtté érés útját követi a mese kalandok mögötti belső mondanivalójában.

Hosszasan elemezhetném még e rövid, de tanulságos mű, a „Vizek könyve” bölcséleti és etikai üzenetét, tovább sorolhatnám erényeit, de az időkeretek miatt *sapientia sat* – a bölcsnek ennyi is elég. Helyette inkább egyetlen észrevételt tennék, amely reményeim szerint tovább növelheti e mű maradandó értékét. A Szerző több helyütt (44., 46., 48. old.) utal a Sínai-félszigeten található türkizbánya vidékére, illetve barlangi őslabirintusára, melyet manapság is „Vadi Mahgar”-nak, azaz – a könyvben szereplő fordítás szerint – a „Magyarok Barlangja”-nak hívnak. A vadi (wâdi(n)) azonban időszakosan kiszáradó folyómedret jelent az arabban. Észrevételem mindazonáltal semmit sem von le a mű valódi értékéből.

Végezetül arról szeretnék röviden szólni, hogy közöttünk élnek szép számmal emberek, akik becsülettel teszik dolgukat – a maguk helyén, tehetségük szerint –, és csak nagy sokára, az érett kor fényében eszmélnék rá arra, hogy – ha ezer szálon elágazva is – voltaképp egyetlen küldetésről, egyetlen nagy feladat föl vállalásáról szól az életük. Bármit is tettek, alkottak vagy cselekedtek, lényegében minden életmozzanat és időpillanat e feladatra történő felkészülést s e küldetés beteljesítését mozdította elő. Nos, úgy vélem – és vélekedésemmel, azt hiszem, nem állok egye-

dül – a mai nap ünnepeltjének, Gyárfás Ágnesnek az a legfőbb hivatása e világon, hogy küldetéses vétót emeljen minden modernnek álcázott, anti-humánus álság és hívság ellen, hogy tiszta szívvel, igaz hittel és bölcs értelemmel megkeresse, megtartsa és megújítsa a magyarság, valamint az emberiség számára azt, ami egykor elveszett a történelem örökké vándorló homokja alatt...

Gratuláljunk művéhez és teljesítményéhez!

Dr. Kovács Sándor

Rudnay Egyed
ATTILA TRILÓGIA

Legyen szó növényről, vagy emberről, első eredményeink, gyümölcsöseink, egymástól függetlenül, egyszerre több helyen tűnnek fel éretten.

Padányi Viktor Dentumagyariája, László Gyula Őstörténelmünk legkorábbi szakaszai, Rudnay Egyed pedig Attila Trilógia könyvében, egymástól függetlenül, mindhárman, más és más indokok alapján, egyidőben jutottak arra az eredményre, hogy honfoglalásunkban két különböző magyar nép vett részt. Míg azonban Padányi meg László a másik kilétében csak tapogatóznak, Rudnay, idáig csak diplomatikában szereplő, soha fel nem dolgozott, de kétségtelen hitelű, egykorú oklevelek alapján mutatja ki, hogy néhai Felvidékünk szláv nyelvre kényszerített székely lakosága volt, krónikáink Sziklamezejéé. A honfoglalásban részt nem vettek többségét azután Erdélybe kényszerítették, a visszamaradtakat pedig erőszakkal elszlávosították. Rudnay ezzel megoldja a Sziklamezőnek és vele a székelység múltjának rejtélyes, sokat hánytorgatott, de homályban maradt kérdéseit is. Megoldás, melyhez az első lépést Hóman tette. Állításainak kétségtelen megerősítését most az élet nagy mestere: a Véletlen hozta.

A mai hatalom szláv sírok után kutatva, Zemplénben rátalált az elképzelhető legpompásabb magyar vezérsírra. A halott mellett Attila harcosainak fegyverei feküdtek, öt fejedelmi ko-

ronggal és a fejedelmi karddal. Utóbbiak bizonyítékai annak, hogy Árpád atyjának, Álmosnak sírjára akadtak. Úgy ez a lelet, mint Rudnay adatai bizonyítják, hogy a székelyek tényleg Attila viszatért népének utódai, hogy néhai hazájuk Felvidékünk volt, végül, hogy az Árpádház tényleg Attilának volt ivadéka. Vagyis, hogy sokat ócsárolt krónikáink minden szavukban igazat írnak.

A fejedelmi kard szakasztott mása annak, melyet a bécsi Schatzkammer "Nagy Károly kardja, keleti munka" felirattal őriz, de melyet az ősi német írások Attila kardjának neveznek. Hajdan azzal kezükben koronáztatták magukat a római szent birodalom német császárai. Hogy övék csak utáztat volt s hogy az eredeti magyar fejedelmek tulajdonában maradt, bizonyítja, az, melyre Álmos sírjában találtak. Hogy ott volt pedig megmagyarázza miért nem maradt az Árpádház kezén.

A könyv gyönyörű címlapja ezt a fejedelmi kardot – Attila kardját – és egyik fejedelmi korongot ábrázolja művészi feldolgozásban. Világszerte ez első ábrázolásuk.

Adatait Rudnay fel is dolgozta. Nehéz bármelyik állításának is ellentmondani. De, ha akad is, ki nem ért vele egyet, egy kétségtelen. Nem lehet ezentúl magyar történelmet adatainak figyelmen kívül hagyásával írni.

A zempléni leletben állítólag Ond vezért találták meg. Ondot, mint lázadót, arccal lefele temették, fejét véve. A bodrogi feltárásokat szlovák régészek végezték 1973-74-ben.

Gondolhatjuk, hogy ennek is milyen sorsa lett!

Árpád is a Bodrogi közben esett el csatában,

amit a magyarok titokban tartottak két hétig. A halott fejedelmet Órös községben őrizték a soltészek, (A soltész, királyi testőrt jelent. Ezek csak nemesek lehettek, azért volt Órös községben olyan sok nemes.) majd ősi szokás szerint oda temették a fejedelmet, ahol elesett. Innen kapta nevét a falu. A sírhely titokban tartása ma fontos, mivel a volt szolga bitorolja az ősi földet. A honfoglaló magyarok, akik jogosan foglalták vissza Attila földjét, a Vereckei hágótól nem túl messze a Királyhegyen ütöttek sátrat. Ma (Kisgéres és Királyhelme). Azért király hegy. Később, ahogy Anonimus is írta új helyet választottak – Sátoraljaújhelyet. Ha a hegy kisgéresi oldalán vagyunk, jól látni a magasabb, védelemre alkalmasabb Sátorhegyeket. Ond szeretett volna vezér lenni, bolgár segítséggel. Volt az Erősön is egy csata, ahol Árpádék nyertek, megerősödtek. (Szabó Béla, Kövesdről származó, Kanadában élő magántörténész) Szabó Béla tudja Árpád sírhelyének hol létét.

A kisgéresi hegyoldalak, ha beszélni tudnának fény derülne sok mindenre a honfoglalás köréből. A dűlő neveket valakinek össze kellene írni. Például a Bolyiszer dűlő valamilyen fontos történelmi összejövetel lehetett. (szer szavunk jelentése pl. Pusztaszer)

Aztán ott van Szentés, az Abaházi ősi család, mely több mint ezer éve ott él. Aba-apat, atyát jelent. Abara, pedig Aba-apa vagy atya, Ra pedig a Nap-ot, Nap Urat. A környék tele van ősi helynevekkel, mely a sumérban is található. Például pulya, szó a sumérban kis drága kölyköcskét jelent, ami ma is használatos. Sajnos ma egyre jobban romlik a magyar beszéd a Bodroglóközben is. Az én ángyom is azt mondja a fiának: – mond meg fiam "apjának", hogy... stb. Nem azt mondja, hogy "apádnak" ahogy helyes, ahogy ő is tanulta. Vajon mitől van ez? Köszönni is elfelejtene lassan. Úgy köszönnék, hogy: "Csű"! Ez pedig nem szláv beütés. A tesó az nem zempléni eredetű, de ezt is átvették – sajnos. Az ángy szó is kikopik a beszédből. Helytelenül nényét használnak az ángyom helyett. Azt hiszik az ángy jelző parasztos, pedig a főurak is úgy szólították a családba került menyecskét. Az USA-ban születet fiamat tanítom, hogy az öcsém, bátyám, fivérem az ő bátyja vagy nagybátyja, de a nagybátyja feleségei nem lehetnek a nényjei, hanem ángyai, mert ha a nényje lenne, akkor az is vérrokon lenne. Sokszor a só-

gornót használják, ez már germanizmus, idegen hangzású a jó ősi magyar egyszótagú ángy helyett. Sajnos a magyarság ma utánozza az angolokat és egyéb idegeneket. Csak azt nem értem miért nem veszik át az angolok világhírű hagyománytisztelét? Aztán ne felejtsek el a magyarok, hogy Európa őslakosai a turáni faj. Az árja népek Iránból rajzottak ki Európába. Ez bizonyított. Igazolja ezt a spanyolországi baszkok esete is. A baszkok (turániak) őslakosai a Pireneusoknak. Az árja latinok a peremekre szorították őket. A magyarok turániak, királyi szittyák, tehát Európa őslakói. Nem pedig a szláv, germán és a kétes eredetű latin, mely csak betolakodott, terjedt mint a mézga Angliába, onnan át a tengeren Amerikába. Amerre elhalad zúz mindent, felveszi ami hasznos, letipor mindenkit, tovább halad, hazudik, csal, rabol, gyilkol. Megy tovább, háborúzik, Amerikát is kinőtte, halad tovább, megy Ázsiába. Talán megterni kíván vissza őshazájába Iránba?

Sohajda (Internet)

Attila hun király szobra az Attila dombon
(Internet)